

İtiraf Toplumunda Mahremiyetin Kamusallaşması ya da Akışkan Modern Dünyada Mahremiyetin Anlam Yitimi

The Publicization of Privacy in the Confessional Society or the Loss of Meaning of Privacy in the Liquid Modern World

Ülhak ÇİMEN*

Öz

20. ve 21. yüzyılın en önemli sosyologlarından biri olan Zygmunt Bauman akışkan modern çağa özgü çeşitli toplum biçimlerinden bahsetmektedir. Düşünür, kitle iletişim araçlarının gerçekliği değiştirmedini tam tersini temsil ettiğini iddia etmektedir. Ona göre mahremiyet, gizlilik, sır gibi özel alana ilişkin durumlar akışkan modern dünyada önemsizleştirilmiş ve bu durumların itiraf edilmesi özgürlük şekliyle gösterilmiştir. Bu çalışmada Bauman'ın akışkan modern çağa özgü kavramsallaştırdığı toplum biçimlerinden biri olan itiraf toplumunun kitle iletişim araçlarının en önemlilerinden biri olan televizyonda ne şekilde gösterildiği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yapılan çalışmada önce literatür taramasıyla Bauman'ın itiraf toplumuna özgü düşünceleri birincil kaynaklara müracaat edilerek ortaya çıkartılmış, daha sonra ise içerik analizi tekniğiyle Bauman'ın itiraf toplumuna özgü söylemleri somut ve anlaşılır hale getirilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda Türkiye'de yayınlanan gündüz kuşağı programları incelenmiş ve örnek olay olarak "Esra Erol'da" programı seçilmiştir. Bu programın seçilme nedeni, ilgili programın itiraf toplumu söyleminin ahlaki değerler ve toplumsal kıymet boyutlarını aşan içerikler sunmasıdır. 11 günlük yayın içeriği itiraf toplumu çerçevesinde analiz edilen programda, insanların normal yaşantılarında yakın çevrelerine bile anlatmaktan çekinebileceği konuların kamusal hale getirildiği ve söz konusu kamusal hale getirmeye neden olan bu dilin normalleştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akışkan Modernite, İtiraf Toplumu, Mahremiyet, Zygmunt Bauman, Televizyon

* Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü, Erzurum, Türkiye, E-posta: ulhacimen@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7307-4874

Abstract

One of the most important sociologists of the 20th and 21st centuries, Zygmunt Bauman, discusses various forms of society specific to the liquid modern age. He argues that mass media does not change reality but represents the opposite. According to him, situations related to private areas such as privacy, secrecy, and confidentiality have been trivialized in the liquid modern world, and the disclosure of these situations has been presented as a form of freedom. This study aims to uncover how television, one of the most significant mass media platforms, portrays the confessional society, a societal form conceptualized by Bauman for the liquid modern age. First, this study reveals Bauman's thoughts specific to the confessional society by referencing primary sources during the literature review. Then, it endeavors to make Bauman's specific discourses on the confessional society concrete and understandable using content analysis technique. In this context, daytime television programs broadcasted in Türkiye were examined, and the program "Esra Erol'da" was selected as a case study. The reason for choosing this program is that it offers content that goes beyond the moral values and social value dimensions of the confessional society discourse. In the program analyzed within the framework of the confessional society, it was found that topics people might hesitate to share even with their close circles in their daily lives were made public over an 11-day period, leading to the normalization of the language contributing to such publicity.

Keywords: Liquid Modernity, Confessional Society, Privacy, Zygmunt Bauman, Television

Giriş

İtiraf toplumunda mahremiyetin ahlaki değer ve toplumsal kıymet çerçevesinden çıkartılarak alenileşmesi ve nihayetinde kitle iletişim araçları aracılığıyla kamusal alana taşınması iletişim sosyolojisi açısından irdelenmesi gereken önemli konulardan biridir. İletişim sosyolojik bağlamında ele alındığında akışkan modern zamanın insanlığa yaptığı kötülüklerden en büyüğünün kişilerin mahremiyetlerinin kamuya açık hale getirilerek sömürgeleştirilmeleri olduğu görülmektedir (Bauman & Donskis, 2020, s. 14). Bu çağda mahremiyet kitle iletişim araçlarıyla yaygın hale getirilerek anlamsızlaştırılmış ve bütün sınırlar kamusal alanda bilinir ve görülür hale getirilmiştir. Medyayı düzenleyen akıl, kişilerin daha fazla sömürülmeleri ve her şeylerini ortaya dökmeleri için mahremiyetlerini ortadan kaldırmalarını arzulamıştır (Bauman, 2018e, s. 158). Özellikle teknolojik yenilikler ve kitle iletişim araçları bu anlamda sistemin eli kolu olmuş durumdadır.

Bauman (2018d, ss. 64-65)'a göre akışkan modern dünyada birey olmak ile özgür olmak arasındaki ilişki yanlış yorumlanmaktadır. Bu dünyada daha önce kamu önünde söylenemeyen ve kitle iletişim araçlarına taşınamayan sırlar özgürlük bağlamında söylenebilir hale gelmiş ve kamusal alan ahlaksız söylemlerin kakofonisine dönüşmüştür. Kişilerin daha önceleri söylemeye imtina ettiği sırlar, kamusal itiraf mecralarında paylaşılmış ve bu paylaşımlar özgürlükle ilişkilendirilmek istenmiştir. Mahremiyet hakkını düzenleyen özel alan ne yazık ki itiraflar alanına dönüşmüştür (Bauman, 2014c, s. 74). Akışkan modern dünyada özel meseleler kamusal meselelere dönüştürülmüş ve mahrem olan şeyler herkese ulaştırılmıştır (Bauman, 2021, s. 144). İtiraf toplumunun temsil edilmesinde son derece önemli olan televizyon *Erlenbir*'i [öznel olan] deneyimleri *Erfahrung*'a [genel olanın] deneyimine dönüştürmüştür. Bu durum bir zamanlar tamamen kamusal olan mantığı ters yüz etmiştir. Artık sıradan insanların sözcüsü olan televizyon, ekranda yer almak isteyenlerden mahrem olanı ifşa etmelerini istemiş ve bu durumu bir çeşit özgürlük biçimine dönüştürmüştür.

Toplumun yaşam dünyasını anlayabilmek için çevrimiçi platformlardan ve televizyondan soyutlanamamak gerekmektedir (Bauman, 2021, s. 153). Bauman (2010, s. 53)'a göre genelinde kitle iletişim araçlarına özelinde ise televizyona ilgiyi reddetmek çağdaş beşerî tecrübelerle dolayısıyla itiraf toplumuna sırt çevirmek anlamına gelmektedir. İnsanların çoğunun zamanlarının önemli bir kısmını harcadıkları ve dünyaya ilişkin bilgi edindikleri yerin televizyon olduğu kabul edilmektedir. Televizyon ekranından görülen hayat aslında gerçekliği farklılaştırılan değil hem temsil edilen hem de arzu edilen hayattır. Arzu edilen hayata katılımında insanlar zorlanarak itiraf toplumuna dahil edilmemekte tam tersi ekranın ikna edici ve ayartıcı gücü sisteme yardımcı olmaktadır (Bauman, 2017b, ss. 132-133).

Medya gerçekliği değiştirmemekte bilakis yaşanan toplumu yansıtmaktadır (Bauman, 2010, s. 53; 2018b, s. 233). Televizyon başta olmak üzere diğer kitle iletişim araçları insanları balçık gibi yoğurup farklı şekillere sokmamakta bunun yerine insanların içlerinde olan kötülükleri gün yüzüne çıkarmalarına katkı sağlamaktadır (Bauman, 2020, s. 38). Kitle iletişim araçlarının insani değerleri yok ettiğine dair suçlama sadece kapalı kapıları açmaya yardımcı olması hususunda geçerlidir. Yoksa bu araçlar insanları zorlama ve baskı araçlarıyla bir şeye yönlendirmemektedir. Televizyondan bir programı izlemek için sistem insanlara baskı yapmamaktadır. Denilebilirse televizyon insanların kötü yanlarının uykudan uyanmasına yardımcı olmaktadır.

Televizyonların gözler önüne sermediği bir dünya mümkün değildir. Dünya kendisini bir dizi hazır imge şekliyle sunmaktadır ve televizyon bu imgeleri insanlara ulaştırmaktadır. Televizyon ve yaşanan dünya uyum halindedir. Şayet dünya ve ekran farklı olsaydı mesajların iletilmesinde koordinasyon mümkün olmazdı. Televizyonun yaşanan dünyaya yaptığı şey mükemmel uyumu sürdürülebilir hale getirmektir. Şayet televizyon dünyaya yön veriyorsa bu yön verme dünyayı takip ettiği içindir. Televizyon;

Yeni yaşam örgütlerinin yayılmasına öncülük edebiliyorsa, kendi varoluş biçiminde bu örgütleri taklit edebildiği için böyledir. Lebenswelt'imiz [yaşam dünyası] ve 'Televizyonda görüldüğü hali'yle dünya birbirine göz kırıp el sallamaktadır. Aslında TV 'kullanıcı dostu'dur ve bizler onun dostu olan kullanıcılarız. Bu meşgale ne kadar ayartıcı olursa olsun, neyin ilk neyin ikinci sırada geleceğiyle ilgili kavga çıkarmak, nafile bir çabadır. (Bauman, 2018b, ss. 224-225)

Dolayısıyla televizyonun çalışma biçimi dünyanın çalışma biçiminin aynısıdır. Televizyonun yaşam biçimi değiştirmek isteniyorsa dünyanın yaşam biçimi değiştirmelidir. Televizyonun *modus operandi'si* [işleyiş biçimi] toplum tarafından şekillendirilmekte; dünyaya verilen şekil ile televizyon arasında mutlak bir uyum gerçekleşmektedir.

Katı Modern Toplum ve Akışkan Modern Toplum

Bauman'a göre geç modernlik, düşünümsel modernlik, modernlik ötesi, postmodernlik, ikinci modernlik, akışkan modernlik kavramları aynı anlama gelmektedir (Bauman, 2013, s. 34; 2018e, s. 16; Bauman & Raud, 2018, s. 27). Lakin yaşanan dünyayı tanımlayan en doğru söylem akışkan modernite kavramıdır (Bauman, 2021, s. 106). Bauman akışkan modern dönemi katı modern dönemden daha

kötü bir dönem olarak görmekte; söylenenlerle uygulananların birbirleriyle örtüşmediğini iddia etmektedir (Bauman, 2014b, s. 141; 2017c, s. 12; Bauman & Lyon, 2016, s. 163). Eskinin modern dünyası katı, yoğun ve sistematik iken mevcut modern dünya hafif, akışkan ve yayıncı haldedir (Bauman, 2017b, s. 54). Yirminci yüzyılın katı modern dünyasında insanların mahremiyete bağlı kalarak aynı zamanda sırlarını saklayarak yaşamlarını sürdürebilmesi bir erdemken yirmi birinci yüzyılın akışkan modern dünyasında mahremiyet ve sır değersizleştirilmiştir. Çünkü mahremiyete değer verilmesi ve sırların saklanması akışkan modern dünyada eksiklik haline getirilmiştir.

Katı modern toplumda isimler, şeyler, kelimeler ve anlamlar son derece uyumlu; şeyler mutlak anlamda belirli ve kapalı olması gereken mahremiyet ve sır kesinkes sızdırmazdı (Bauman, 2011a, s. 86). Akışkan modern toplumda ise mahremiyetin ifşası ve sır olanların kamuya ortak hale getirilmesi kıymetli hale getirilmiştir. Bu dönemde gizlilik hakkı akışkan hale getirilerek mahremiyet talebi önemsizleştirilmiştir. Hatta mahremiyete sadık kalmak başarısız olmanın nedeni olarak görülmüştür. Herhangi bir emek harcamadan akışlar uzamındaki mahremiyet ve sır ifşaları başarı olarak değerlendirilmiştir.

Sır ve Mahremiyet

Sır içeriği nedeniyle diğer insanlarla paylaşılmaması hakkına saygı duyulan ve bilen kişi tarafından sıkı biçimde kontrol edilen bir haktır. Sır mahremiyetin sınırlarını çizmekte ve belirlemektedir (Bauman & Lyon, 2016, s. 41). Sır, insanların en derinden bildiklerini ve gizlice yaptıklarını başkalarıyla paylaşmamasıdır. Sır, insanın kendine ait bir yer yaratması ve bu yerin başkaları tarafından bilinmemesiyle ilişkilidir. Sır mahremiyete ilişkindir. Sırrı saklama mahremiyetin sınırlarını çizmekte, belirlemekte ve kuvvetlendirmektedir.

Mahremiyet ise ötekilerin özel olan alanlara izinsiz biçimde girişlerine karşı durabilme hakkıdır (Bauman, 2018d, ss. 72-73). Mahremiyet bireyin özel alanının, yasaklara karşı gelmesinin, değerlerle çatışmasının ve bilinmezliğinin garantisidir. Kişilerin sır ve mahremiyet alanlarına mutlaka saygı duyulması gerekmektedir. Bu alanların ihlal edilmesi modern dönemde büyük bir ayıp olarak değerlendirilmekte ve bu alanın ihlalleri ahlak dışı görülmekteydi. Akışkan modern dönemde ise mahremiyetin ifşa edilmesi ve mahremiyet alanlarına izinsiz girişler postmodern bireyi korkutmamakta bilakis mahremiyetin ifşasının yollarının kapatılması insanları tedirgin etmektedir (Bauman & Lyon, 2016, s. 41). Yani bu dönemde mahremiyet duvarlarını yıkarak kamusal alanda görünür olmak ve mahremiyete ilişkin bütün ayrıntıları ortaya dökmek kültürel bir davranış haline gelmiştir. Sır tutmak zevksiz olmanın bir ispatı ve toplumsal alandan reddedilmenin bir kanıtıdır.

Önceleri atalarımızın cesaret, hırs ve samimiyetle savunma konusunda son derece kararlı oldukları mahremiyet alanı akışkan modern dünyada bütün anlamını değiştirmiştir. Şimdilerde mahremiyetin ihlal edilmesi veya mahremiyete ihanet edilmesinden ziyade mahremiyetin kamusal alanda görünür olmaması insanları korkutmaktadır.

Mahrem dünyadan çıkışların tamamen kapanmasından, özel alanın bir hapishaneye, bir tecrit hücrene veya hatta geçmiş zamanlarda hükümdarın emriyle toplumdan uzaklaştırılıp unutulmaya mahkûm edilen insanların atıldığı, o 'özel alanın' sahibinin sonsuza dek kendi

edip kendi bulmaya mahkum edildiği zindanlara dönmesinden korkuluyor. Mahremiyetin surları ardından sırlarımızı koparmaya, parçalamaya, zorla çıkarıp çalmaya, sırlarımızı ilan edip cümle aleme duyurmaya ve herkesi sırlarımızı bilmek istemeye kıskırtan, hevesli aç gözlü dinleyicilerin olmaması, belki de çağdaşlarımıza işkence eden en korkunç karabasandır. (Bauman, 2017a, s. 37)

Kötüsü giderek daha fazla sayıda insan sır taşımanın ve bunları kitle iletişim araçlarından paylaşmamanın mantıklı olmadığına inanmakta böylelikle en mahrem konular bile kamuya açık hale getirilmektedir.

Kamusal Alan ve Özel Alan

Antik Yunandan günümüze kadar uzanan tartışmalarda kamusal ve özel alana ilişkin literatürde çeşitli değerlendirmelere rastlanmaktadır. Antik Yunan'da özel alan hanenin sahip olduğu alanla sınırlandırılmış ve bu alana mahremiyet bölgesi adı verilmiştir (Ebenstein, 1996, s. 16). Lakin salt özel alanla sınırlı kalıp kamusal alanlara ilgi duymamak insanlık için bir eksiklik olarak görülmüştür. Tarihsel seyrine bakıldığında geçmişten günümüze kadar kamusal alanın herkes/aleni ile özel alanın ise mahrem/aile ile ilişkisinin olduğu görülmektedir (Habermas, 2003, s. 60). Habermas (2004, ss. 95-99) kamusal alanı yurttaşların bir araya gelip iletişime geçebildikleri konuşma ve tartışma mekanı; özel alanı ise insanların samimi ilişkilerde buldukları ve başkalarına kapalı olması gereken mahrem yer olarak tarif etmektedir. Arendt (2012, s. 65) ise kamusal alan ile özel alanın birleşme alanı olarak *Agora*'ya benzer toplumsal alandan bahsetmekte ve toplumsal alanın hem kamu hem de özel alana ilişkin düzenleme pratiklerine vurgu yapmaktadır. (Arendt, 2012) Arendt'e göre cinsel ve mahrem olan bütün her durum özel alana ilişkindir. Sennett (2010, s. 18) ise geç modern zamanda kamusal alan ile özel alanın iç içe geçtiğini ve kamusal alanın giderek ölü bir alana dönüştüğünü iddia ederek özel yaşamın her yerdeliğinin cemaat yapısını yıktığını düşünmektedir. Sennett'e göre özel alanın kamusallaşması birlikteliğe ve samimiyete ilişkin durumlara engel oluşturmuştur. Rorty (1995, ss. 17-18) ise insanların özgürlük alanını oluşturan özel alan ile kamusal alanın birleştirilmeye çalışılması durumunda kamusal alanın özel alanı baskı altına alacağını düşünür. Dolayısıyla özel alan ve kamusal alanın birleştirilmemesi ve birbirlerinden ayrı tutulması gerekmektedir. Düşünüre göre özel alan mantıksal gerekçelerle açıklanmayan istek ve arzulara ilişkindir. Bu alandaki eylemlerin ötekiler üzerinde ne denli etki yarattığı hususunda kaygı duyulmamalıdır. Yapılması gereken özel alana saygı duyarak bu alanın kamuya açılması mücadelesinden vazgeçmektir.

Bauman'ın özel alan ile kamusal alan ayrımı diğer düşünürlerle benzedir. Ona göre kamusal alan girmek isteyen herkese açık olan mekan demektir. Dolayısıyla kamusal mekanda meydana gelen bir olay herkes tarafından duyulma ve görülme potansiyeline sahiptir. Bu mekanda bir şeyler konuşan ve görünür olan her birey seyredilme ve işitilme olasılığını göz önüne almış demektir (Bauman, 2017b, s. 73). Yine bu mekanda sonuçlar kabul edilmekte; itiraz hakkı kendiliğinden geçersiz sayılmaktadır. Özel alan ise bunların tam tersini yani mahremiyetin bilinmemesini talep etmektedir. Akışkan modern dünyada kamusal alan zayıflayarak özel alan güçlü hale gelmiş yani özel alan kamusal alanı sömürgesi haline getirmiştir (Bauman, 2011a, ss. 134-135). Şimdilerde özel alan özgürlük kisvesinde her şeyi kamusala taşır hale gelmiş ve kamusal alanın önceden değer kazanan nitelikleri

önemsizleştirilmiştir. Akışkan modern dünyada kamusal ile özel arasında çizilen ve varoluşsal güvenliğin alanını belirleyen sınırlar ortadan kalkmıştır. Bu dünyada herkes kamusalda görünür olma derindedir ve özel alanda kalan kimse yok gibidir. Eskiden mahrem ve sır olduğuna inanılan şeyler şimdi kimsenin olurusunu almadan her yere akabilmektedir. Bu anlamda modern döneme ait sıkıntıları ortadan kaldırma vaadiyle ortaya çıkan akışkan modernizm mahremiyet dahil her şeyi bulandırma ve anlamsızlaştırma yoluna gitmiştir (Bauman, 2013, ss. 244-245).

Bauman (2014c, ss. 96-97), özel alan ile kamusal alan arasındaki ilişkiyi düzenleyen kavramları ortaya koyarken Aristoteles'in terminolojisine müracaat etmiştir¹. Bauman, aile ve hane kavramlarını karşılayan *Oikos*'u, toplum nosyonunu karşılayan *Ecclesia*'yı, konsey olgusunu karşılayan *Boule*'yi, konseyde bireysel ve toplumsal konuların tartışıldığı mekanları belirlemek için buluşma mekanı olarak *Agora*'yı tüm zamanları tasvir etmek için kullanmıştır. Bir zamanlar kamusal ile özelin kesiştiği, tanıştığı, bilgi alışverişi yaptığı her iki alanı barıştıran faydalı yere *Agora* denilmekteydi. Demokrasinin garantisi olan *Agora* kamusal ile özel arasındaki iş birliğini sağlayan, tercüme yapan, özel sorunlarla kamusal sorunların geçişini sağlayan, refah devletini temin eden mutlak bir alan idi. Toplumun ve toplumu oluşturan bireylerin gerçekten özerk ve özgür olduğu zaman diliminde *Agora* sorgusuz sualsiz değer görmekte ve *Agora*'nın verdiği kararlar tartışmasız kabul edilmekteydi (Bauman, 2014c, ss. 96-97). *Agora*, bireyler, kurumlar ve yapılar hususunda söz sahibiydi.

Ecclesia'yı (bireysel olarak nadiren gidilen ama bireyin hayatına etki eden kamusal sorunların çözümlendiği uzak yer) *Oikos*'tan (bireyin her zaman tanıdıklarla karşılaştığı, iletişim halinde olduğu, paylaştığı, tartıştığı, eleştirdiği, zaman zaman kavga etse bile bir araya geldiği özel yer) ayıran ve ikisi arasında yer alan yani bu iki alan arası bir yerde bulunup her ikisinden de birer parça taşıyan *Agora* diye ara bir alan bulunmaktaydı (Bauman, 2011a, s. 245). *Agora*; *Oikos* ile *Ecclesia*'nın ilkeli ve cömert şekilde aynı bağlamda nezaketli bir diyalogla birbirlerini anlamaları umuduyla karşı karşıya geldikleri yerdi (Bauman, 2018b, s. 43). İster aleni isterse zımnî olsun *Agora*'nın amacı *Oikos* (aile, hane, özel) ve *Ecclesia* (toplum ve kamu) temelli çıkarların sürekli eşgüdümünü sağlamaktı (Bauman, 2018c, s. 18).

Akışkan modern dünyada özel meselelerle kamusal sorunların diyalog içinde bir arada bulunduğu *Agora* akışkan modern dünyada güçsüz hale gelmiştir. Her ne kadar güçsüzlüğünü gizlemeye çalışsa da *Agora* modern dönemde ve öncesinde olduğu gibi söz sahibi değildir (Bauman, 2018b, s. 77). Önceleri toplumun iyiliğine olan yasalaştırılmış düzenlemelerin uygulayıcısı olan *Ecclesia* da şimdilerde görevini yerine getirememektedir. Aynı şekilde bireyin konuştuğu, iletişim kurduğu, dertlerini paylaştığı *Oikos* alanında da kimselere rastlanmamaktadır. *Ecclesia* ve *Oikos* alanlarını ziyaret eden, her ikisinden bir şeyler taşıyan ve her iki tarafa nazı geçen *Agora* ise işlemez hale gelmiştir. Bireyin uğradığı haksızlıklarda sırtını yasladığı, hakkını aradığı ve her koşulda adaletin tesis edileceğine garanti sunan bu alan şimdilerde terk edilmiştir. *Agora* artık bireyin iyiliği için mücadele eden, haksızlıklara siper olan ve birey adına kamuyu denetleyen aynı şekilde kamu adına bireyin yanlışlıklarını düzenleyen özelliğini yitirmiştir (Bauman, 2021, s. 144).

1 Aristoteles'in kullandığı *Oikos*, *Ecclesia*, *Boule* ve *Agora* kavramlarını Bauman'ın haricinde Habermas (2003), Gilje & Skirbekk (2011), Agamben (2013) ve Arendt (2012) de kamusal alan ve özel alan ayrımlarını yaparken kullanmıştır.

İtiraf Toplumu

Bauman (2017b, s. 117)'a göre mahremiyet, samimiyet, sır, gizlilik gibi değer taşıyan durumlar akışkan modern toplumda önemsiz hale getirilmiştir. Akışkan modern dünyaya ait olabilmek için bu değerlerin inkar edilmesi gerekmektedir. Nihayetinde hedeflenen mikrofonların günah çıkarma odalarına, megafonların ise kent meydanlarına asıldığı itiraf toplumdur. İtiraf toplumunda medya herkese açıktır. Hatta itirafların yalan katılarak abartılmasında herhangi bir beis yoktur.

İtiraf toplumunun ortaya çıkması mahremiyetin kamusal alanı istila etmesi ve sömürgeleştirilmesi anlamlarına gelmektedir. Bundan böyle herhangi bir şeyin gizlenmesine gerek kalmamıştır. Diğerleriyle paylaşılması mümkün olmayan en mahrem konuların bile sınırları yok olmuş dahası herkesin ortak malı olmak bir kıymet haline getirilmiştir. Bir zamanlar özeli kamusal alanı ayıran sınırların yok edilmesi zaman sonra özeli ilanını erdem ve zorunluluk haline getirmiş ve ifşa etmeyi değerli kılan yeni bir anlayış ortaya çıkmıştır (Bauman, 2014a, s. 259). Bu anlamda itiraf toplumunun ortaya çıkması mahremiyetin değerinin kaybedilmesinin başlangıcı anlamını taşımaktadır. Bu durum akışkan modern ahlak tarafından bir zafer olarak değerlendirilmektedir. Gerçekte ise büyük kayıplar meydana gelmiştir. Mahremiyet kamu alanını öylesine fazla meşgul etmeye başlamıştır ki kamu alanının değeri mahremiyetin ifşa alanına indirgenmiştir. Serbestleşme ve bireyselleşme ile mahremiyet ve özerk alanın tamamı kamusal alanın malzemesi haline dönüşmüştür. Kişinin kendi nüfuz sahası içinde yer alan mahremiyet ve başkalarıyla paylaşılması kabul görmeyen sır, bireysel özgürlük adı altında herkesin ortak görgü alanına dahil edilmiştir. Mahrem olanın ifşa edilmesinde ortaya çıkan engeller özgürlüğün kısıtlanması haline gelmiştir. Televizyonlarda, magazin gazetelerinde, sosyete dergilerinde ve sosyal medyada ötekilerle paylaşılmayan mahremiyet ve yine ötekilere itiraf edilmeyen sınırlar akışkan modern ahlaki değerler açısından yok hükmünde sayılmıştır.

Akışkan modern dünyada insanlar en yüz kızartıcı durumları bile itirafta bulunmayı doğal hale getirmiştir (Bauman, 2018a, s. 122). İfşa edilme korkusu şimdilerde herhangi bir anlam taşımamakta, tam tersi görünür olma hazzı insanları cezbetmektedir. Bir bireyin görülmesi, izlenmesi veya sırlarının herkes tarafından bilinmesi zevk almanın doğru yollarından birisidir. Bilinir olmayı temin etme ve herkesin bilmesine açık olma toplumsal anlamda teyit edilmenin ve dolayısıyla saygın bir yaşam sürmenin kanıtlarından biri haline gelmiştir (Bauman & Lyon, 2016, s. 37). Birey yaşantısının bütün mahrem ayrıntılarını kamusal alanda gözler önüne sererek dışlanma tehlikesine karşı tedbir alabilmeli; mahremiyetin ve sırrın önceden belirlenmiş bütün referanslarını değer yargısından çıkartabilmelidir.

Medyanın Agoralaşması

Önceleri farklı iki alanı denetleyen ve sorunlarını çözen *Agora* akışkan modern dünyada kıymetini kaybettiği gibi kamu ve özel alan arasındaki arabulucu görevini de medyaya devretmiştir. Akışkan modern dünyada medya insanların mahremiyetlerinin kamusal alanda paylaşıldığı *Agora* mekanları haline gelmiştir. 1983 yılının sonbahar akşamlarının birinde o zamana kadar ne ünlü ne de bilinen bir isim olan Vivianne isimli bir kadının popüler bir televizyon programında ve milyonlarca insanın gözü önünde kocası Michel'in erken boşalma sorunu yaşaması nedeniyle evlilikleri boyunca

hiç orgazm olamadığını, bu durumdan rahatsızlık duyduğunu ve cinsel ilişkiden zevk alamadığını açıklamasıyla itiraf toplumunun kapıları açılmış ve en mahrem konular kamu önünde konuşulmaya başlanmıştır (Bauman, 2014a, ss. 255-256). Bu olayla birlikte tarihte ilk kez özü gereği özel durumlar kamu önünde herkese açık ve konuşulur hale getirilmiştir. Dahası ilk kez kamusal bir alan önemi, alakası ve hissiyatı açısından özel bir olayın ifşa edilmesi için kullanılmıştır (Bauman, 2018c, s. 109). Bu durum özel olanın kamu önünde yayınlanmasının kabul edilebilir kılınmasının yanı sıra özel alan ve kamusal alan arasındaki sınırların yok olmasını da beraberinde getirmiştir. Böylelikle insanlar itiraf toplumunu kabullenmeye motive olmuştur. İtirafın milyonlarca Fransız'ın karşısında yapılması ile akışkan modern toplumda en mahrem ve gizli bilgiler bile herkese duyurulmuş, en özel sorunlar kamusal alana taşınmıştır (Bauman, 2014a, ss. 256-257).

Vivianne isimli Fransız kadının televizyon kameralarının karşısında kocası Michel'in erken boşalma sorunu yaşadığını ve bundan dolayı kocasıyla ilişkiye girmekten hiç haz alamadığını itiraf etmesi itiraf toplumu bağlamında bir dönüm noktasıdır. Çünkü kamusal alanın önemli tecessümü televizyonla özel alanın en uç sembolü olan yatak odası milyonların gözü önünde bir araya gelmiştir. Şahsi şeylerin herkese televizyondan itiraf edilmesi televizyonun mantığını değiştirmiştir. Önceden önemsiz görülen özel durumlar akışkan modern zamanda reyting uğruna bütün kanallar tarafından gösterilmiştir. Televizyonun normal yaşamı yansıttığını göz önünde bulundurulursa herkes günah çıkarmaya mutlak gönüllü hale gelmiştir. Kabinlere kurulan mikrofonlarla kamusal ağlardan en özel durumlar bile paylaşılır olmuştur. Kişilerin mahremiyetlerini halka açması tüm kamusal figürlerin *sine qua non*'u [olmazsa olmazı] haline gelmiştir (Bauman, 2018b, s. 232).

Bu itiraf sadece özel ve kamusal alan arasındaki geçitlerin ardına kadar açılması ve sınırların yok olması yönüyle önemli değildir. Yani problem özel yaşantıların herkes tarafından bilinmesiyle geleneksel yaşağın sona ermesinin çok ötesindedir. Belki de daha önem arz eden şey en mahrem yaşantıların bile televizyonlar tarafından didik didik edilmesi ve pervasızca halka ilan edilmesinin teşvik edilmesidir (Bauman, 2018b, s. 232). Yani televizyon bu itirafları teşvik ettirerek davranışçı formüle uygun biçimde seyirci alkışlarıyla mahremiyetin ilanını normalleştirmiştir. İtiraf edilen ahlak dışı tutumlar ne kadar şiddetliyse seyirci alkışıyla bu ödüllendirilmiştir. Program sunucularının yaptığı şey itirafçıyı iyice açmak, gardları indirmek ve modası geçmiş geleneklerden kurtararak itirafı en ayrıntısına kadar söyletmektir. Televizyon ekranından verilen mesaj hiçbir gizli durumun kamuya açılmayacak kadar özel olmadığıdır.

Özü gereği mahrem sayılan bilgilerin kamusallaşmaya başlaması yani özel meselelerin toplum içinde konuşulması özeli genelden ayıran kutsal dilin ortadan kaybolmasına da yol açmış yani özeli dili kamusallaşmıştır (Bauman, 2017a, s. 31; 233). Kişisel olarak yaşanan deneyimler halkın kullanımına ve tüketimine malzeme edilerek kamusal hale getirilmiştir. Önceleri aldatmak, eş haricindeki biriyle ilişkiye girmek, yasak aşk neticesinde boşanmak, başkalarına pazarlanmak, para karşılığı ilişkiye girmek, eş haricindeki birinden çocuk sahibi olmak gibi durumlar hem mahrem hem de ayıp olduğu gibi bu davranışlara ilişkin dil de son derece gizliydi. Televizyon bu dilin serbestleşmesi ve normalleşmesinde tıpkı eylemlerde olduğu gibi öncü olmuştur

Bu itiraftan sonra yerküre üzerinde birçok televizyon aynı mantıkla televizyon programları yapmaya başlamıştır. Daha önce *Oikos* alanında sır olarak görülen bu durum *Ecclesia* meselesi haline getirilmiş ve *Agora*'dan herkese duyurulmuştur. *Agora* değeri kazandırılan medya yüzbinlerce insanın aynı dertten mustarip olduğunu ve bu türden meselelerle *Oikos* alanında mücadele edilemeyeceğini dolayısıyla *Ecclesia* ile bütünleşme alanında yer alan *Agora*'nın hizmete hazır olduğunu insanlara duyurmuştur (Bauman, 2011a, s. 250).

Ağ Toplumunda İtiraf

Televizyondaki aleni itiraflar kişisel deneyimlerin kamusal alana taşındığını göstermektedir (Bauman, 2010, s. 83). Sadece televizyonda değil sosyal medyada da utanma duygusu olmadan açık sözlülükle en özel ve mahrem maceralar rahatlıkla kamusallaştırılmaktadır (Bauman, 2010, s. 115). Pazarlama mantığına benzer bir gayretkeşlik ile itirafın niteliğine sınır koymadan en mahrem durumlar bile ekranlarda dolaşabilmektedir.

İtiraf toplumunda yaşamak aynı zamanda gönüllük ve kendini ifşa etme mantığıyla gözetim toplumunda yaşamak demektir. İnsanlar sosyal ağlarda kendilerini kamuya ifşa etmekte ve sosyal ağları sosyal varoluşa ulaşmanın birincil ve en önemli yolu olarak görmektedir. İtiraf toplumunda sosyal ağ müdavimleri sadece kimliklerini, sosyal bağlantılarını, siyasi görüşlerini ve eylemlerini değil sırlarını, mahremiyetlerini ve saklanması mutlak olan en kıymetli değerlerini de kamuya mal etmek için yarış halinde bulunmaktadır.

İnternet mahremiyetin ifşa alanıdır. En özel deneyimlerin ve mahrem maceraların kamuda sergilenmesinde internet sınırsız imkanlar sunmaktadır (Bauman, 2011b, s. 108). Bireyin kendisini piyasaya çıkarmasında bu platform mutlak yardımseverdir. Kişisel ve gizli ilişkilere ilişkin kamusal itiraflar ne kadar derinse yani en ince ayrıntılar bile ortaya dökülüyorsa bu itiraflar o derece makbul görülmektedir. Sosyal ağların merkezinde bireysel bilgilerin paylaşılması gerçeği yatmaktadır. Kullanıcılar en mahrem görüntülerini ve en gizli bilgilerini paylaşmaktan son derece mutluluk duymaktadır (Bauman, 2014a, s. 258). İnsanlar hırsla ve özenle soyunarak bedenlerini paylaşmakta; sosyalleşme oyunu mücadelesini sürdürmekte ve en gizli kalması gereken sırlarını bile bilinir hale getirmektedir.

İnternetin ortaya çıkmasıyla hız kazanan bilgi akışının nihai sonucu olan bilgi otoyolları mahremiyetin ve sırların ifşa edilmesinde son derece önemli görevler üstlenmektedir. Önceden televizyonda görünür olabilmek için yönetmenin, editörün, yapımcının vb. ilgisini çekmek gerekmektedir. Lakin son dönemde bilgi otoyollarının hedefe ulaştırdığı sosyal medya platformları bu türden ilgilerin varlığını gereksiz hale getirmiştir. Artık kişisel hesaplardan herkese ulaşabilmek mümkün hale gelmiştir ve itiraf toplumu öylesine gelişmiş aynı zamanda genişlemiştir ki bu toplumun dönüşümünü takip edebilmek zorlaşmıştır.

Yöntem

Çalışmada öncelikle literatür taraması yapılmıştır. Literatür taraması yapılırken itiraf toplumunu anlayabilmek için Zygmunt Bauman'ın yazmış olduğu eserlere müracaat edilmiştir. İtiraf

toplumunu destekleyen yan konulara ilişkin diğer düşünürlerin eserlerinin de okumaları yapılarak ortaya çıkan kuramsal desteklemeler makalede kullanılmıştır. Çalışmada itiraf toplumuyla ilgili değerlendirmelerin daha iyi anlaşılabilmesi için içerik analizi yönteminden de faydalanılmıştır. Televizyon programlarında sunulan içeriklerin hem nitel hem de nicel analizlerine olanak tanınması nedeniyle bu yöneme başvurulmuştur (Aziz, 2015, s. 133). Televizyon programlarının kategorilerinin ve kodlarının daha sistematik biçimde analiz edilmesine imkân sağlayan bu yöntemle içeriklerin daha anlaşılır kılınması (Geray, 2004, s. 133) hedeflenmiştir. Bu yöneme televizyon programı içeriğinde yer alan temel bileşenleri saptama, sınıflandırma ve yorumlama amacı ile müracaat edilmiş ve görsellerin içerisindeki kategorilerin durumunu analiz etmek amacıyla (Robert & Boullaguet, 1997) da başvurulmuştur.

İnsanlar televizyondan izledikleri bütün programlarda akışkan modern topluma özgü toplum biçimlerinin yansımalarını ekrandan rahat biçimde görebilmektedir. Lakin bu programların bazılarının içerik motivasyonu özeldir. Mesela tüketici toplumu daha çok reklamlarda, güvensiz toplum daha çok yarışma programlarında, öfke toplumu daha çok ana haber bültenlerinde itiraf toplumu ise daha çok gündüz kuşağı programlarında temsil edilmektedir. Bu bağlamda çalışmayı daha objektif ve sistematik kılması nedeniyle çözümleme kategorisi olarak konu kategorisinin alt başlığında yer alan gündüz kuşağı programları tercih edilmiştir. Gündüz kuşağını analiz eden çalışmada çözümleme birimi olarak bu programlarda söylenen cümleler incelenmiş ve beraberinde dilsel birimler belirlenmiştir. Dilsel birim olarak birinci sırada *kaçma* kelimesi seçilmiştir. Bu kelimeye karşılık gelen evden gitme, evi terk etme, bırakma, kaçış kelimeleri de kaçma nosyonu başlığında değerlendirilmiştir. İkinci sırada *boşanma* kelimesi seçilmiştir. Bu kelimeye karşılık gelen ayrılma, nikahtan çıkma, evliliği sonlandırma kelimeleri de boşanma nosyonu altında değerlendirilmiştir. Boşanma kelimesinin tercih edilmesinde normal insanların anlaşarak boşanmaları değil evlilik devam ederken insanların evden kaçarak eşlerini aldatmaları sonucu gerçekleşen boşanma durumları dikkate alınmıştır. Üçüncü sırada *aldatma* kelimesi seçilmiştir. Bu kelimeye karşılık gelen yasak aşk, nikahsız birliktelik, gizli ilişki, başkasıyla yatma, aşk yaşama ve birlikte olma kelimeleri de aldatma nosyonu altında incelenmiştir. Son sırada ise *pazarlama* kelimesi seçilmiştir. Bu kelimeye karşılık gelen başkalarına satma, başkalarına peşkeş çekme, fuhuş yapma/yaptırma kelimeleri de pazarlama nosyonu altında incelenmiştir. Dilsel birimlerin tercih edilme sırası programda kullanım sıralarına göre belirlenmiştir. Dilsel olmayan birimde ise konuların süresi değerlendirilmiş ve dilsel birimlerin ne kadar tekrar edildiği çalışmada dikkate alınmıştır. Çalışmada kullanılan içerik analizi Tablo 1'de özet hale getirilmiştir.

Tablo 1. Çalışmada Kullanılan İçerik Analizi Deseni

Çözümleme Kategorisi	Çözümleme Birimi	Dilsel Birimler	Dilsel Olmayan Birimler
Konu	Cümleler	Kaçma	Konuların
(Gündüz kuşağı programları)	(Program esnasında itiraf toplumuna ilişkin söylenen cümleler)	Boşanma	Süresi
		Aldatma	ve
		Pazarlama	Dilsel
		kelimeleri	Birimlerin
		(eş anlamlıları dahil)	Tekrar Sayısı

Çalışmanın Önemi ve Amacı

Zygmunt Bauman akışkan modern döneme özgü çeşitli toplum biçimlerinden bahsetmekte ve kitle iletişim araçlarının bu döneme özgü toplum biçimlerini herhangi bir değişikliğe uğratmadan yansıttığını iddia etmektedir. Örneğin bu döneme özgü güvensiz toplum daha çok yarışma programlarında, tüketici toplumu daha çok dizilerde, bireyselleşmiş toplum daha çok filmlerde, öfke toplumu ise daha çok haber bültenlerinde temsil edilmektedir. Yine akışkan modern döneme özgü itiraf toplumu ise gündüz kuşağı programlarında temsil edilmekte ve bu toplumda önceden kapalı kapılar ardında saklanan itiraflar kamusal alanda ifşa edilmektedir.

İtiraf toplumunda yani en mahrem bilgilerin bile vitrinlerde sergilendiği kitle iletişim dünyasında mahremiyetlerin bilinmemesi ayıp haline getirilmiş; itirafa ilgisiz olmak bilgisiz olmayla eş değer tutulmuştur. Fikirlerin dağıtılmasında ve alınmasında son derece etkili olan medya, itirafları dolaşımında tutarak toplumun yansıtıcısı olmuştur (Bauman, 2020, s. 191). İtiraf toplumunda kitle iletişim araçlarından beklenen özel alan ile kamusal alanın sınırlarının yok edilmesini başarılı şekilde gerçekleştirmesidir. Bu araçlar toplumsal olanı yansıtırlar doğrudur lakin bu araçların sisteme en büyük katkısı özel olanın kamusal alanda ifşasını bir erdem ve yükümlülük haline getirmeleridir (Bauman & Lyon, 2016, s. 43). Bu bağlamda çalışma Bauman'ın insanlığı felakete sürüklediğini iddia ettiği akışkan modern döneme özgü itiraf toplumu biçiminin (Bauman, 2018c, s. 26) televizyonlarda gerçekten temsil edilip edilmediğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Yine bu çalışma Bauman'ın itiraf toplumu söyleminin gündüz kuşağı programlarında ne derecede temsil edildiğini ortaya koyması bağlamında önemli görülmektedir. Yapılan araştırmada (Web of Science, DergiPark, arama motorları vb.) itiraf toplumu ve bu topluma ilişkin kitle iletişimsel temsillerle ilgili herhangi bir çalışmanın olmadığı görülmüştür. Çalışmanın bu özgünlüğü önemli olarak değerlendirilmesi hususunda da bir etken olarak değerlendirilebilir.

Çalışmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları

Bu çalışmada Türkiye'de en fazla izlenen televizyon kanallarının program yayın akışları incelenerek akışkan modern topluma özgü toplum biçimlerinin gerçekten bu kanallarda temsil edilip edilmediği öncelikle araştırılmıştır. Daha sonra itiraf toplumunu temsil ettiği anlaşılan 5 gündüz kuşağı programının 2023 sezonundaki ilk 10 yayın içerikleri analiz edilmiştir. Bu amaçla Star TV'de yayınlanan Sabahın Sultani Seda Sayan, Kanal D'de yayınlanan Neler Oluyor Hayatta, Show TV'de yayınlanan Didem Arslan'la Vazgeçme, TV 8'de yayınlanan Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa ve ATV'de yayınlanan Esra Erol'da programları itiraf toplumu çerçevesinde tetkik edilmiştir. İlgili yayınlardan Neler Oluyor Hayatta ve Müge ve Gülşen'le programlarının daha çok ünlü yaşamlarıyla içerik kısıtlaması yapmaları nedeniyle bu programlar çalışmaya dahil edilmemiştir. Yine Didem Arslan Yılmaz'la Vazgeçme programının faili meçhul cinayetleri çözmeye ilişkin içerik yoğunluğu programın çalışma dışında tutulmasına gerekçe olmuştur. Star TV'de yayınlanan Sabahın Sultani Seda Sayan programı ise evli çiftlerin iletişim problemlerine yoğunlaşması ve her yayında aynı konuları ele alarak tekrar yapması nedeniyle çalışmaya dahil edilmemiştir. Bahsedilen programların tamamının nihayetinde itiraf toplumu çerçevesinde içerik sundukları görülmüştür. Lakin bu

programlardan Esra Erol'da programında itiraf toplumu söyleminin ahlaki değer ve toplumsal kıymet boyutlarını aştığı sonucuna erişilmiştir. Çalışmada bu programın 2023 sezonundaki ilk 20 bölümü rutin izlemeyle; yine ilk 11 bölümü ise derinlemesine incelenmiştir. İlk 20 programın tamamında insanların söylemekten imtina ettikleri derin itirafların kamusal alana taşındığı anlaşılmıştır. Tekrara düşmemek adına ilk 11 program ile çalışma sınırlandırılmıştır.

Yapılan bu çalışmanın evreni gündüz kuşağı programları; örnekleme ise Esra Erol'da programıdır. Örneklem tercihinde amaca uygun olması nedeniyle bilinçli örnekleme yapılmıştır. Bu amaçla bilinçli örneklemin alt başlığında yer alan ve araştırma sorununu en net şekilde temsil ettiği kanaatine varılan güdümlü örneklemeden (Gökçe, 1988, ss. 82-84) faydalanılmıştır. Yine bu programın konu, dilsel birim, yaş, bölge vb. çeşitliliği nedeniyle çalışma evrenine ilişkin temsil kabiliyetini karşıladığı (Karasar, 2015, s. 129) düşünülmektedir.

Analiz/Bulguların Tartışılması

Bu çalışmada Türkiye menşei ATV televizyonunun hafta içi yayın yapan Esra Erol'da programının içerik analizi yapılmıştır. Çalışmada 2023 sezonunun açılış yayınından (28.08.2023) başlanarak ilk 20 program konu içeriğini anlamak amaçlı yüzeysel olarak izlenmiş daha sonra ilk 10 programın tamamı ve konuların devamlılığı bağlamında analize katkı sunan (DNA testleri, boşanma, kanuni deliller vb.) 11. yayın ayrıntılı biçimde incelenmiştir (EsraErol'da, t. y.). 11 yayın günü içerisinde gösterilen toplam 10 konunun tamamının itiraf toplumuna ilişkin olduğu; bunlardan 9'unun ise ahlaki değer ve toplumsal kıymetlerle örtüşmeyen itiraflara ilişkin olduğu sonucuna varılmıştır.

Yapılan analizde Bauman'ın itiraf toplumu söyleminin televizyonlardan ne derece yansıtıldığı anlaşılmaya çalışılmıştır. Nihayetinde itiraf toplumu söyleminin sınırlarının daha da genişlediği ve mahremiyetin en ince ayrıntılarının da paylaşıldığı anlaşılmıştır. İtiraf toplumunun başlangıcında aile içinde kalması gereken mahrem ve sır olan durumların ahlak ve değer yargısı çerçevesinde kalabildiği gerçeğinin değiştiği idrak edilmiştir. Yani akışkan modern dünyada toplumların ahlaki değerleriyle örtüşmeyen durumların bile itiraf edilmeye başlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Konuların daha iyi anlaşılması için önce konu özetleri ortaya konularak içerik analizine imkan tanıyan veriler özetlerin alt tarafında gösterilmiştir. İçerik analizinde Bauman'ın itiraf toplumuna ilişkin öne çıkardığı hususlar (yer, yaş, konu, itirafın çeşidi vb.) tablolarda gösterilmiştir. Konu sıralamasında tarih önceliği ve yayın akışındaki konu sıralaması dikkate alınmış; konuların kopmaması için farklı tarihlerdeki konular art arda verilmiştir.

Konu-1 38 yaşında 19 yıllık evli ve 2 çocuğu olan Kevser Bostan henüz evlilikleri devam ederken kocası 42 yaşındaki Kemal Bostan'ı ve çocuklarını terk ederek önceki iş yerinden tanıştığı Abdullah İhlamur'un yanına kaçmış. Kevser Bostan'ın beyanına göre kaçma gerekçesi; eşinin özgürlüğü kısıtlanması, aile içi şiddetli geçimsizlik ve hakaret. Kevser Bostan eşinin yanına ve kendi anne babasının evine dönmek istemediğini beyan etti ve anlaşmalı boşanma ile evliliklerinin sonlanması talebinde bulundu. Konu-1'e ait verilerin içerik gösterimi Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Konu-1'e Ait Verilerin İçerik Gösterimi

Program Tarihi	İtirafçının Yaşı	Konunun Gerçekleştiği Yer	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Konuya İlişkin Süre
28.08.23	38	İstanbul	Kaçma (6)	Boşanma (18)	Aldatma (5)	42 dk. 30 sn.
29.08.23	38	İstanbul	Kaçma (12)	Boşanma (23)	Aldatma (2)	24 dk. 50 sn.

Konu-2 48 yaşında 22 yıllık evli ve tek çocuğu olan Fadime Uzman henüz evlilikleri devam ederken kocası Menderes Uzman'ı ve oğlunu terk ederek Ali Gümüş isimli birine kaçmış. Fadime Uzman'ın beyanına göre kaçma gerekçesi; aile içi şiddetli geçimsizlik, hakaret ve karşılıklı darp. Fadime Uzman'ın beyanına göre oğlu 4 yıldır yasak ilişkisini bilmekteydi ve kendisine destek vermekteydi. Hatta Ali Gümüş isimli adamın cep telefonu numarasını oğlu annesine vermiş. Fadime Uzman, evli olduğu halde başka biriyle ilişki yaşamasını özgürlüğüne bağladı. Kendi ailesinin Ali Gümüş'le ilişkisine destek verdiğini ifade eden Fadime Uzman anlaşmalı boşanma ile evliliğinin sonlanmasını istedi. Konu-2'ye ait verilerin içerik gösterimi Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3. Konu-2'ye Ait Verilerin İçerik Gösterimi

Program Tarihi	İtirafçının Yaşı	Konunun Gerçekleştiği Yer	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Konuya İlişkin Süre
28.08.23	48	Konya	Kaçma (1)	Boşanma (19)	Aldatma (5)	39 dk. 45 sn.
29.08.23	48	Konya	Kaçma (0)	Boşanma (17)	Aldatma (16)	31 dk. 15 sn.
31.08.23	48	Konya	Kaçma (4)	Boşanma (6)	Aldatma (6)	20 dk. 20 sn.

Konu 3 – 8 yıllık evli ve 3 çocuk sahibi Erhan İnanoğlu henüz evlilikleri devam ederken eşi 28 yaşındaki Kübra İnanoğlu'nu terk ederek Burcu Ertürk isimli birinin yanına kaçmış. Burcu Ertürk isimli kadın da evliymiş ve 2 çocuğu varmış. Kübra İnanoğlu'nun beyanına göre eşi Erhan sürekli kendisini aldatmaktaydı, kendisinden sürekli şiddet görmekteydi ve hakaretlere maruz kalmaktaydı. Burcu Ertürk, Erhan İnanoğlu'nun ailesinin sürekli oğullarına destek verdiğini iddia etti. Konu sebebi açıklanmadan tek oturumla sonlandırıldı. Konu-3'e ait verilerin içerik gösterimi Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4. Konu-3'e Ait Verilerin İçerik Gösterimi

Program Tarihi	İtirafçının Yaşı	Konunun Gerçekleştiği Yer	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Konuya İlişkin Süre
28.08.23	28	İstanbul	Kaçma (3)	Boşanma (2)	Aldatma (4)	24 dk. 40 sn.

Konu 4 – Programa katılan Taha ve Elif Sunkar isimli iki kardeş 3 abilerinin yengeleri 28 yaşındaki Besime Sunkar nedeniyle öldüğünü iddia ettiler. Abileri Halil Sunkar, Besime Sunkar

ile evlendikten 4 ay sonra kanser hastalığı nedeniyle ölmüş. Daha sonra abileri İsmail ve Musa Sunkar 18 gün arayla intihar etmişler. Besime Sunkar sonrasında en küçük kardeş olan 16 yaşındaki İ. Sunkar'ı evlenmek için Şanlıurfa'dan Antalya'ya kaçırmış. Besime Sunkar, İ. Sunkar ile gönül ilişkilerinin olduğunu ve onunla evleneceğini programa katılarak beyan etti. Kardeşlerin beyanına göre yengeleri Besime Sunkar intihar eden abileriyle yasak aşk yaşamak istedi ve bunu başardı. Besime Sunkar'ın köydeki diğer insanlarla da yasak ilişkileri vardı iddiası programda konuşuldu. Hatta bu yasak aşktan dolayı çocuk bile aldırıldığı savlandı. Besime Sunkar'a göre ise iki kardeş babalarından şiddet gördükleri için intihar etmişler. Programa konuk olan baba Yasin Sunkar, gelinlerinin intihar eden kardeşleri ayartmaya çalıştığını; bunu başardığını ve nihayetinde oğullarının abilerine yaptıkları ihanete dayanamayarak intihar ettiklerini iddia etti. Ayrıca gelinleri Besime'nin uygunsuz fotoğraflarının telefonlar ile paylaşıldığını beyan etti. Konu-4'e ait verilerin içerik gösterimi Tablo 5'de gösterilmiştir.

Tablo 5. Konu-4'e Ait Verilerin İçerik Gösterimi

Program Tarihi	İtirafçının Yaşı	Konunun Gerçekleştiği Yer	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Konuya İlişkin Süre
28.08.23	28	Şanlıurfa	Kaçma (3)	Aldatma (2)	24 dk. 55 sn.
29.08.23	28	Şanlıurfa	Kaçma (4)	Aldatma (4)	19 dk. 58 sn.
30.08.23	28	Şanlıurfa	Kaçma (9)	Aldatma (6)	49 dk. 01 sn.
31.08.23	28	Şanlıurfa	Kaçma (4)	Aldatma (3)	30 dk.
01.09.23	28	Şanlıurfa	Kaçma (3)	Aldatma (4)	47 dk. 09 sn.
04.09.23	28	Şanlıurfa	Kaçma (2)	Aldatma (5)	30 dk. 01 sn.
05.09.23	28	Şanlıurfa	Kaçma (1)	Aldatma (3)	22 dk. 29 sn.
07.09.23	28	Şanlıurfa	Kaçma (5)	Aldatma (4)	30 dk. 58 sn.

Konu-5 Programa müracaat eden kayınbaba Yılmaz Kaya, 19 yıllık evli ve bir çocuk sahibi 38 yaşındaki gelini Hatice Kaya'nın kaçırıldığını iddia etti. Lakin güvenlik kameraları görüntülerinde Hatice Kaya'nın zorla kaçırılmadığı ve tek başına evden ayrıldığı ortaya çıktı. Evden ayrıldıktan 17 gün sonra bulunan Hatice Kaya niye evden kaçtığını program esnasında beyan etmek istemediğini söyledi. Programa katılan resmi nikahlı eş Ersin Kaya daha önce de eşinin evden ayrıldığını ve kadın sığınma evinde kaldığını beyan etti. Hatice Kaya eşinin ve kayınbabasının yanına dönmek istemediğini beyan etti. Nihayetinde ne olduğu ise haftalık programın rutin yayın akışında gösterilmedi. Konu-5'e ait verilerin içerik gösterimi Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Konu-5'e Ait Verilerin İçerik Gösterimi

Program Tarihi	İtirafçının Yaşı	Konunun Gerçekleştiği Yer	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Konuya İlişkin Süre
29.08.23	38	Kocaeli	Kaçma (3)	Boşanma (0)	Aldatma (2)	39 dk. 33 sn.
30.08.23	38	Kocaeli	Kaçma (7)	Boşanma (0)	Aldatma (0)	45 dk. 40 sn.
31.08.23	38	Kocaeli	Kaçma (5)	Boşanma (1)	Aldatma (0)	31 dk. 56 sn.
01.09.23	38	Kocaeli	Kaçma (4)	Boşanma (0)	Aldatma (0)	22 dk. 05 sn.

Konu-6 Programa müracaat eden aynı zamanda akraba olan Sezer Şevke ve Ali Kaçar, eşleri 2 çocuk annesi 31 yaşındaki Ayşegül Şevke ve 3 çocuk annesi 42 yaşındaki Selda Benedik Topoğlu'nun Ahmet ve Mehmet Kilvan isimli kardeşlere kaçtıklarını iddia ettiler. Selda Benedik Topoğlu Ahmet Kilvan ile değil Erol Benedik'le resmi evli olduğunu; Ahmet Kilvan'ın yanına kısa süreliğine gittiğini söyledi. Yine aynı şahıs özgürlüğüne düşkün olduğunu, canı kime gitmek isterse ona gideceğini ifade etti. Sezer Şevke ve Ali Kaçar eşlerinin kendilerini daha önce aldattıklarını beyan ettiler. Canlı yayına katılan Ayşegül Şevke ve Selda Benedik Topoğlu şu anki sevgilileriyle çok mutlu olduklarını ve herhangi bir pişmanlık duymadıklarını söylediler. Yayına bağlanan Mehmet Kilvan ise Ayşegül Şevke'yi istemediğini belirterek kendisinden uzak durmasını talep etti. Canlı yayına katılan ve telefonla bağlanan konuklar Ahmet ve Mehmet Kilvan'ın kadınları ayartarak başka erkeklere pazarladıklarını iddia ettiler. Konu-6'ya ait verilerin içerik gösterimi Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Konu-6'ya Ait Verilerin İçerik Gösterimi

Program Tarihi	İtirafçıların Yaşları	Konunun Gerçekleştiği Yer	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Konuya İlişkin Süre
31.08.23	31 ve 42	Aydın	Kaçma (21)	Boşanma (25)	Aldatma (18)	Pazarlama (0)	43 dk. 37 sn.
01.09.23	31 ve 42	Aydın	Kaçma (8)	Boşanma (11)	Aldatma (9)	Pazarlama (2)	47 dk. 25 sn.
04.09.23	31 ve 42	Aydın	Kaçma (10)	Boşanma (7)	Aldatma (4)	Pazarlama (4)	26 dk. 28 sn.

Konu-7 Programa müracaat eden 62 yaşındaki Kemal Sarıca 53 yaşındaki yaklaşık 23 yıllık eşi Aynur Sarıca'nın kendisi hastanede anjiyoya girerken 41 yaşındaki Üstün Serttaş isimli birine, biriktirmiş olduğu paraları da alarak kaçtığını iddia etti. Kemal Sarıca'nın beyanına göre eşi daha önce de evden para, ziynet eşyası ve cep telefonu çalarak kaçmış lakin kendisi eşini affetmiş. Stüdyoya gelen Aynur Sarıca, Üstün Serttaş ile sosyal medyadan tanıştıklarını, son derece mutlu olduklarını ve birbirlerini sevdiklerini beyan etti. Aynur Sarıca evden kaçmasının nedenini Kemal Sarıca'nın kendisine ilgi ve sevgi göstermemesi şeklinde açıkladı ve özgür olması nedeniyle istediğini yapabileceğini belirtti. Telefonla yayına bağlanan Üstün Serttaş isimli şahıs Aynur Sarıca'yı artık istemediğini ve yanına kabul etmeyeceğini söyledi. Üstün Serttaş'ın Aynur Sarıca'nın müstehcen

görüntülerini çeşitli platformlardan başkalarıyla paylaştığı yönündeki ihbarlar programda konuşuldu. Yine Üstün Serttaş'ın Aynur Sarıca'nın evden çalarak getirdiği paralarla ameliyat olduğu da programda konuşuldu. Konu-7'ye ait verilerin içerik gösterimi Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Konu-7'ye Ait Verilerin İçerik Gösterimi

Program Tarihi	İtirafçının Yaşı	Konunun Gerçekleştiği Yer	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Tekrar Sayısı	Konuya İlişkin Süre
04.09.23	53	Zonguldak	Kaçma (12)	Boşanma (6)	Aldatma (4)		39 dk. 51 sn.
05.09.23	53	Zonguldak	Kaçma (14)	Boşanma (15)	Aldatma (5)		41 dk. 59 sn.
06.09.23	53	Zonguldak	Kaçma (8)	Boşanma (30)	Aldatma (11)		24 dk. 23 sn.
07.09.23	53	Zonguldak	Kaçma (14)	Boşanma (19)	Aldatma (14)		55 dk. 17 sn.
08.09.23	53	Zonguldak	Kaçma (6)	Boşanma (10)	Aldatma (2)		38 dk. 52 sn.
11.09.23	53	Zonguldak	Kaçma (0)	Boşanma (7)	Aldatma (2)		20 dk. 10 sn.

Konu-8 Programa müracaat eden Divitçi kardeşler 19 yaşındaki kardeşleri Menekşe Divitçi'nin bayılıcı spreyle kendilerini uyutarak evdeki ziynet, para, cep telefonu gibi kıymetli eşyaları çalıp Evren Köse isimli birine kaçıttıklarını iddia ettiler. Evren Köse'nin madde bağımlısı olduğunu beyan eden Divitçi kardeşler ayrıca ilgili şahsın birbirinden farklı birçok suçtan kaydı olduğunu savladılar. Anne Sevim Kırmızı ve baba Mehmet Emin Divitçi'nin 6 çocukları varmış. Anne kocasıyla evlilikleri devam ederken Haşim adında birine kaçmış ve evlilikleri sonlanmış. Daha sonra ailesinin yanına geri dönmüş; çocukları ve kocası anneyi affetmişler lakin yeniden resmi nikah yapmadıklarından Sevim Kırmızı'nın soy ismi anne kızlık soyadı olan Kırmızı olarak kalmış. Çocuklardan üç tanesi daha önce 5 yıl yetiştirme yurdunda kalmış. 1 tanesi de hali hazırda cezaevinde yatmakta imiş. Programa katılan Menekşe, babası ve kardeşlerinden şiddet gördüğü için evi terk ettiğini; annesini başka erkeklere pazarlayan babasının kendisinden de böyle bir talepte bulunması nedeniyle evden kaçtığını söyledi. Ayrıca Menekşe, babası cezaevindeyken annesinin başka adamlarla birlikte olduğunu dolayısıyla kardeşlerinin biyolojik babalarının farklı olduğunu iddia etti. Dahası annesi ve anneannesinin kendi biyolojik babasından tehditle senelerce para aldıkları beyanında bulundu. Kardeşlerden Güler Divitçi de biyolojik babasının kim olduğunu annesinden öğrendiğini ve biyolojik babasını arayarak kendisinden para istediğini; biyolojik babasının da durumu kabul ederek kendisine para gönderdiğini söyledi. Yine programa katılan Sevim Kırmızı kocasının kendisini başka erkeklere pazarladığını çocukların da bu durumdan haberdar olduklarını bildirdi. Programa katılan Sevim Kırmızı'nın kardeşiyle annesi de Mehmet Emin Divitçi'nin Sevim Kırmızı'yı para karşılığında pazarladığını teyit ettiler. Kardeşlerin teklifi ve anne babanın kabul etmesi neticesinde DNA testi yapıldı ve çocukların biyolojik babalarının farklı olduğu ortaya çıktı. Konu-8'e ait verilerin içerik gösterimi Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Konu-8'e Ait Verilerin İçerik Gösterimi

Program Tarihi	İtirafçının Yaşı	Konunun Gerçekleştiği Yer	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Konuya İlişkin Süre
05.09.23	44	İzmir	Kaçma (8)	Boşanma (4)	Aldatma (7)	Pazarlama (5)	63 dk. 10 sn.
06.09.23	44	İzmir	Kaçma (4)	Boşanma (2)	Aldatma (7)	Pazarlama (7)	81 dk. 14 sn.
08.09.23	44	İzmir	Kaçma (0)	Boşanma (3)	Aldatma (2)	Pazarlama (4)	45 dk. 01 sn.
11.09.23	44	İzmir	Kaçma (1)	Boşanma (2)	Aldatma (4)	Pazarlama (7)	49 dk. 40 sn.

Konu-9 Programa müracaat eden Erhan İlhan 17 yıllık eşi 34 yaşındaki Ruhigül İlhan'ın 4 çocuğundan üçünü evde bırakarak 23 yaşındaki Ramazan Deniz'e kaçtığını iddia etti. Erhan İlhan eşini daha önce başka erkeklerle yakaladığını savladı. Aynı şekilde Erhan İlhan'ın annesi de gelinleri Ruhigül İlhan'ın daha önce evden kaçtığını ve geriye hamile biçimde döndüğünü dolayısıyla en küçük çocuğun Erhan'dan olmama ihtimalinin yüksek olduğunu söyledi. Erhan İlhan, kaçarken yanında götürdüğü küçük çocuğunu görmek için Ruhigül İlhan'ı aradığında Ramazan Deniz'in kendisine nispet olsun diye eşiyle sevişme görüntülerini izlettiğini beyan etti. Ruhigül İlhan kaçma sebeplerini aile içi iletişimsizlik, özgürlüğün kısıtlanması, maddi sıkıntılar ve hakaret olarak belirtti. Yine Ruhigül İlhan evliliklerinde çocuk istemediğini ama eşi Erhan İlhan'ın zorla cinsel ilişkiye girerek çocuk sahibi olmalarına neden olduğunu vurguladı. Konu-9'a ait verilerin içerik gösterimi Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Konu-9'a Ait Verilerin İçerik Gösterimi

Program Tarihi	İtirafçının Yaşı	Konunun Gerçekleştiği Yer	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Konuya İlişkin Süre
06.09.23	34	Düzce	Kaçma (10)	Boşanma (6)	Aldatma (6)	38 dk. 11sn.
07.09.23	34	Düzce	Kaçma (13)	Boşanma (20)	Aldatma (5)	38 dk. 43 sn.
08.09.23	34	Düzce	Kaçma (15)	Boşanma (3)	Aldatma (11)	39 dk. 02 sn.

Bütün konulara ait verilerin içerik gösterimi Tablo 11'de özet haline getirilmiştir.

Tablo 11.Bütün Konulara Ait Verilerin İçerik Gösterimi

Yayın Aralığı	Yaş Aralığı	Konuların Gerçekleştiği İller	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Tekrar Sayısı	Dilsel Birim ve Toplamda Tekrar Sayısı	Toplam Yayın Süresi	Toplam Yayın İçerisinde İtiraf Toplumuna İlişkin Söylemlerin Süresi

28.08.23	28-53	İstanbul	Kaçma,	Boşanma,	Aldatma,	Pazarlama,	23 sa.	21 sa.
11.09.23	arası	Konya	Evden gitme,	Ayrılma,	Yasak aşk,	Başkalarına	07 dk.	25 dk.
arası	(39,	İstanbul	Evi terk etme,	Nikahtan	Nikahsız	Satma,	02 sn.	11.sn
(Hafta	48, 28,	Şanlıurfa	Bırakma, Kaçış	çıkma,	birliktelik,	Başkalarına		
içi)	28, 38,	Kocaeli	(223)	Evliliği	Gizli ilişki,	peşkeş		
	31, 42,	Aydın		sonlandırma	Başkasıyla	çekme,		
	53,	Zonguldak		(256)	yatma,	Fuhuş		
	44)	İzmir			Aşk yaşama,	yapma/		
		Düzce			Birlikte	yaptırma		
					olma	(29)		
					(182)			

Analizde Esra Erol'da programının ilk 11 yayının tamamını kapsayan toplam 23 saat 07 dakika 02 saniyelik inceleme yapılmıştır. Toplam yayın içerisinde 21 saat 25 dakika 11 saniyelik zaman diliminde itiraf toplumuna ilişkin verilerin konuşulduğu anlaşılmıştır. Dilsel birim olarak belirlenen kaçma ve eş anlamlı kelimelerin toplamda 223 kere; boşanma ve eş anlamlı kelimelerin 256 kere; aldatma ve eş anlamlı kelimelerin 182 kere ve pazarlama ve eş anlamlı kelimelerin ise 29 kere tekrar edildiği görülmüştür. Yayın esnasında bazı söylemler kesildiği için bu kısımlarda dilsel birimlerin kullanılıp kullanılmadığı ise tespit edilememiştir.

Mahremiyetin ve sırların kamusal alanda teşhir edilmesinin sadece ağ içerisinde yer edinen ve o yerde kalmaya gayret gösteren ergenlere ilişkin olduğunu söylemek son derece yanlıştır (Bauman & Lyon, 2016, s. 43). Kamusal itiraf eğilimi yaşa, zamana ve bölgeye özgü gerekçelerle açıklanamaz. Bütün yaş grubundan ve her yerden insanlar görünür olma hevesiyle sırlarını ve mahremiyetlerini ifşa eder hale gelmişlerdir. Çalışma verileri bu durumu destekler niteliktedir. Çalışmaya konu olan ve itiraf toplumu bağlamında fail olan kişilerin yaşlarının 28 ile 53 arasında değiştiği; Türkiye'nin doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine kadar her yerinden derin itirafların televizyondan kamusal hale getirildiği sonucuna varılmıştır.

Yine analizde normal şartlarda insanların yakın çevresindeki kişilere bile anlatmaktan utanıp sıkılacağı konuların itiraf toplumunda alenileştiği sonucuna varılmış; itirafların bu programlarda normal bir şeymiş gibi aktarıldığı idrak edilmiştir. Önceden insanların söylemekten ar duydukları ve çalışmanın dilsel biriminde yer alan aldatma, kaçma, boşanma, pazarlama ve bu anlamı destekleyen eş anlamlı kelimelerin konuşma dilinde normalleştiği görülmüştür.

Sonuç

Modern zamanın önemli bir kısmında kamusal alanın mahrem alanlara göz dikmesinin ve kulak kabartmasının tenkit edildiği bilinmektedir. Akışkan modern dönemde ise mahrem olan durumların kamusal alanda görülebilir ve duyulabilir olmak zorunda bırakıldığı anlaşılmaktadır. Kamusal alanda mahrem konuların ortaya konulmasındaki olası engeller özgürlüklerin kısıtlanması bağlamına taşınmış ve mahremiyetin ifşası bir erdem biçimine dönüştürülerek geleneksel modern ölçütler alt üst olmuştur. Kamusal alan, mahremiyet ifşaları tarafından istila edilmiş ve en sır olması gereken durumlar bile gözler önüne serilmiştir. Akışkan modern dünyada mahremiyetin içinde bulunduğu kriz insanlar arası ilişkileri zayıflatmış, evlilik gibi kutsal değerler anlamsızlaşmış

ve toplumsal değerler çürümüştür. Gerçekte insanlar mahremiyet haklarını kendi rızalarıyla yok etmişlerdir. Kişiler kendilerine sunulduğunu düşündükleri sözde özgürlükler karşılığında mahremiyetlerini bir takas malzemesi haline getirmişlerdir. Medya ayartma ve baştan çıkarma yöntemlerini o kadar başarılı şekilde kullanmıştır ki insanlar mahremiyetlerinden vazgeçerek özgür olduklarına inandırılmışlardır.

Yapılan bu çalışmada kamusal alanın ifşa alanına dönüşmesinde televizyonun son derece etkili biçimde kullanıldığı ve kamusal itirafların televizyon programlarında meşru bir görünüm kazandığı sonucuna erişilmiştir. İnsanların cinsel problemlerini anlatmaları, evlilik dışı çocuk sahibi olmaları, eşlerini aldatmaları, evden kaçmaları, cinsel emtia malzemesi olmaları vb. durumlarının televizyondan itiraf edilmesi normalleşmiştir. Dahası bu tür durumların medyada paylaşım dili özgürlük ile ilişkilendirilmiştir.

Esra Eroldu programında mahrem, gizli ve kişisel bilgiler televizyondan paylaşılmakta ve seyirci ile konuk arasında ortak bir iletişim dilinin oluşması da beklenmektedir. Normal şartlarda en samimi arkadaşların bile yanında paylaşılacak bilgilerin ekrandan aleni bir biçimde dile getirildiği ve bu itirafların stüdyodaki kişiler tarafından normal karşılandığı görülmüştür. Bu türden programlar konuşulmaz olanı konuşturması, utanılacak şeyleri itibarlı kılması ve saklanan çirkin bir sırrı duyulur hale getirmesi bağlamında son derece önemlidir (Bauman, 2017b, s. 112). Normalde özel alanda küçük düşürücü olması gereken şeylerin kamusal olan programlarda paylaşılarak değerli hale getirildiğini söyleyebiliriz. Bundan böyle artık utanmaya, sıkılmaya veya vicdan yapmaya gerek yoktur. Çünkü toplumun geneli aynı kötülüklerle sahip olduğu için kötülük kamusal alanda paylaşılarak herkese pay edilmektedir. Herkes kendi kötülüğünü ekrandan gördüğü için kötülüğün lanetlenmesine gerek kalmamaktadır. Bundan sonra yapılacak şey ahlaki ve değerli olmayan şeylerin yüceltilmesi ve içeriğinin değiştirilmesidir. Herkesin önünde konuşulan sorunlar aslında herkesin kaderi; kısacası bilinen-bilinmeyen, tanınan-tanınmayan, sevilen-sevilmeyen, vb. insanların sorunlarıdır. Akışkan modern dünyada kişilerin sorunları aslında herkesin sorunu haline gelmektedir. Kişisel sorunlar herkes tarafından bilinsin diye kamuya açılmalı, sorun kamuya mal edilmeli ve özel hayatlar kamunun gözleri önünde yaşanmalıdır.

Çalışmadan beklenen yaygın etkiler ise şu şekilde belirtilebilir: Bauman'ın itiraf toplumuna ilişkin çözümler yapılırken analizi yapılan 9 konudan 6'sında toplumun ahlaki değer ve geleneksel yargılarıyla örtüşmeyen durumların faillerinin başörtülü olduğu görülmüştür. Özellikle din sosyolojisi bağlamında tespit edilen durumun yeni çalışmalara öncü olması beklenmektedir. Yine aldatma neticesinde gerçekleşen gayri ahlaki durumlarda sosyal medyanın aracı olduğu itiraf edilmiştir. Aldatma eylemini gerçekleştiren yine 9 kişinin 5 tanesinin sosyal medya aracılığıyla partner buldukları ortaya çıkmıştır. Sosyal medyanın aile mefhumunun bozulmasına var olan etkisini çalışacak kişilere de çalışmanın yararlı olması yaygın beklentiler içerisinde. 9 konunun yine 4'ünde engelli olma durumunun evden kaçma ve aldatma eylemlerine etki ettiği program içeriğinden anlaşılabilir. Akışkan modern dünyada engelli insanların reddedilmesine veya ötekileştirilmesine vurgu yapacak çalışmalara da çalışmanın bir perspektif sunması beklenmektedir.

Kaynakça

- Agamben, G. (2013). *Kutsal insan egemen iktidar ve çıplak hayat* (İ. Türkmen, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Arendt, H. (2012). *İnsanlık durumu* (B. S. Şener, Çev.). İletişim Yayınları.
- Aziz, A. (2015). *Sosyal bilimlerde araştırma ve yöntem teknikleri*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Bauman, Z. (2010). *Etiğin tüketici dünyasında bir şansı var mı?* (F. Ç. İ. Katarcı, Çev.). De Ki Basım Yayım.
- Bauman, Z. (2011a). *Bireyselleşmiş toplum* (Y. Alogan, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. (2011b). *Yaşam sanatı* (A. Sarı, Çev.). Versus Kitap.
- Bauman, Z. (2013). *Postmodernizm ve hoşnutsuzlukları*. (İ. Türkmen, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. (2014a). *Bu bir günlük değildir* (D. Kizen, Çev.). Jaguar Kitap.
- Bauman, Z. (2014b). *Modernlik ve müphemlik* (İ. Türkmen, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. (2014c). *Siyaset arayışı* (T. Birkan, Çev.). Metis Yayınları.
- Bauman, Z. (2017a). *Akışkan modern dünyadan 44 mektup* (P. Sıral, Çev.). Habitus Yayıncılık.
- Bauman, Z. (2017b). *Akışkan modernite* (S. O. Çavuş, Çev.). Can Sanat Yayınları.
- Bauman, Z. (2017c). *Yasa koyucular ile yorumcular* (K. Atakay, Çev.). Metis Yayıncılık.
- Bauman, Z. (2018a). *Avrupa* (A. E. Pilgir, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. (2018b). *Kuşatılmış toplum* (A. E. Pilgir, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. (2018c). *Modernite, kapitalizm, sosyalizm küresel çağda sosyal eşitsizlik* (F. D. Ergun, Çev.). Say Yayınları.
- Bauman, Z. (2018d). *Özgürlük* (K. Eren, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. (2018e). *Parçalanmış hayat postmodern ahlak denemeleri* (İ. Türkmen, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. (2020). *Eğitim üzerine Riccardo Mazzeo ile söyleşi* (A. E. Pilgir, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. (2021). *Sosyoloji ne işe yarar?* (A. E. Pilgir, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. & Donskis, L. (2020). *Ahlaki körlük: Akışkan modernlikte duyarlılığın yitimi* (A. E. Pilgir, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. & Lyon, D. (2016). *Akışkan gözetim* (E. Yılmaz, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. & Raud, R. (2018). *Benlik pratikleri* (M. Ekinçi, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Ebenstein, W. (1996). *Siyasi felsefenin büyük düşünürleri* (İ. Özel, Çev.). Şule Yayınevi.
- EsraErol'da. (t. y.). *Anasayfa* [YouTube Kanalı]. YouTube. Eylül 2023 tarihinde <https://www.youtube.com/@EsraErolatv> adresinden erişilmiştir.
- Geray, H. (2004). *Toplumsal araştırmalarda nicel ve nitel yöntemlere giriş*. Siyasal Kitabevi.
- Gilje, N. & Skirbekk, G. (2011). *Antik Yunan'dan modern döneme felsefe tarihi* (E. Akbaş & Ş. Mutlu, Çev.). Kesit Yayınları.
- Gökçe, B. (1988). *Toplumsal bilimlerde araştırma*. Savaş Yayınları.
- Habermas, J. (2003). *Kamusal alanın yapısal dönüşümü* (T. Bora & M. Sancar, Çev.). İletişim Yayıncılık.
- Habermas, J. (2004). *Kamusal alan* (M. Özbek, Çev.). Hil Yayınları.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Robert, A. D., & Boullaguet, A. (1997). *Analyse de contenu*. P.U.F.
- Rorty, R. (1995). *Olumsuzluk, ironi ve dayanışma* (A. Türker & M. Küçük, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Sennett, R. (2010). *Kamusal insanın çöküşü* (S. Durak & A. Yılmaz, Çev.). Ayrıntı Yayınevi.

The Publicization of Privacy in the Confessional Society or the Loss of Meaning of Privacy in the Liquid Modern World

Ülhak ÇİMEN*

In the confessional culture, the exposure of privacy by detaching it from moral significance and societal value, and subsequently bringing it into the public eye via mass media, emerges as a noteworthy subject warranting investigation within the realm of communication sociology. Contemporary society's fluid nature is encroaching upon individuals' privacy by rendering it publicly accessible. In this epoch, privacy has been diminished by its widespread dissemination through mass media, thereby revealing all secrets and making them visible in the public domain.

According to Bauman (2018d, pp. 64-65), understanding society's lifeworld necessitates integration with mass media. Rejecting interest in television, specifically, signifies a detachment from contemporary human experiences and, consequently, from the culture of confession. This is because the media does not distort reality but instead mirrors society's realities. For (Bauman, 2017b, p. 117), values such as privacy, intimacy, secrecy, and confidentiality have been marginalized in fluid modernity. To align with the fluid modern world, these values must be disavowed. Ultimately, the culture of confession aspires for microphones in confession rooms and megaphones in city squares. Within this culture, the media is open to all, even sanctioning the embellishment of confessions with falsehoods. The emergence of the confession culture denotes the intrusion and appropriation of privacy into the public sphere. Henceforth, there is no need for concealment. The boundaries of even the most intimate matters, hitherto kept private, have dissolved, and sharing them as common knowledge has become a societal value.

Bauman (2014c, pp. 96-97) draws upon Aristotle's terminology to delineate the relationship between private and public spheres. Bauman employs "Oikos" to symbolize the concepts of family and household, "Ecclesia" for societal notions, "Boule" for council, and "Agora" as the meeting place, depicting all eras. Agora was once hailed as the space where public and private realms intersected, exchanging information and reconciling both domains. Originally valued as the guarantor of democracy, Agora facilitated cooperation between public and private spheres, translating personal

* Assoc. Prof. Dr., Atatürk University, Faculty of Communication, Department of Radio, Television and Cinema, Erzurum, Türkiye, E-mail: ulhacimen@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7307-4874

issues into public concerns and ensuring societal welfare. In an era of genuine societal freedom, Agora held unquestionable significance, with decisions made therein universally accepted. However, in the fluid modern world, Agora's intermediary role between public and private spaces has been usurped by the media. In this milieu, the media has become the modern Agora, where individuals' privacy is divulged in public arenas.

This study commences with a literature review, consulting Zygmunt Bauman's works to grasp the culture of confession. Works of other scholars addressing related themes were also examined, and the theoretical framework thus formed underpins this article. Additionally, content analysis was employed to comprehend evaluations concerning the culture of confession. Daytime television programs were chosen as the subject of analysis to ensure objectivity and systematicity. Utterances in these programs were scrutinized as analytical units, with linguistic units identified accordingly. The primary linguistic unit selected was "escaping," along with synonymous terms such as "leaving home," "abandoning," and "escaping." The second linguistic unit was "divorce," with terms like "separation," "ending marriage," and "leaving marriage" considered. The concept of "cheating" constituted the third linguistic unit, encompassing terms like "forbidden love," "extramarital affair," "secret relationship," "sleeping with someone else," "experiencing love," and "being together." Finally, "marketing" was selected as the fourth linguistic unit, including terms like "selling to others," "giving away to others," and "engaging in prostitution."

The crux of mass media's role in the culture of confession lies in erasing the boundaries between private and public spheres. While these mediums reflect societal aspects accurately, they accrue value by transforming the exposure of private matters into ethical and alluring content. Consequently, this study aims to ascertain whether the culture of confession, specific to fluid modernity and purported by Bauman to lead humanity into peril, is accurately depicted on television. Furthermore, it seeks to explore the extent to which Bauman's discourse on the culture of confession is manifested in daytime television programs. Despite conducting research across various platforms, including Web of Science, DergiPark, and Scopus search engines, no studies concerning the culture of confession and its portrayal in mass media within this society were encountered, adding to the originality and significance of this study.

An analysis of the Esra Erol program, aired on ATV television from Türkiye, was undertaken. A total of 20 programs from the 2023 season were superficially examined to grasp the content, followed by an in-depth analysis of all 10 programs and the 11th broadcast, which contributed to the analysis due to continuity of themes such as DNA tests, divorce, and legal evidence. The analysis aimed to gauge the extent to which Bauman's discourse on the culture of confession is reflected on television. It was deduced that the boundaries of the culture of confession have expanded, with even the most intimate aspects of privacy being openly shared. This shift, where situations once deemed private and sacred within the family are now confessed and divulged publicly, contrary to societal moral and ethical judgments, highlights a profound transformation. Essentially, even actions contradicting societal moral standards are now confessed openly.

The analysis spanned a total of 23 hours, 07 minutes, and 02 seconds, encompassing all 11 broadcasts of the Esra Erol program. Discussions related to the culture of confession totaled 21 hours, 25 minutes, and 11 seconds throughout the broadcasts. The linguistic units, including synonyms, were repeated a total of 223 times for “escaping,” 256 times for “divorce,” 182 times for “cheating,” and 29 times for “marketing.” Due to some segments being cut during broadcasts, it was challenging to ascertain the precise usage of these words in those segments. It is highly inaccurate to say that the exposure of privacy and secrets in public spaces is only related to teenagers who are trying to establish themselves within a network and maintain their presence there. The tendency for public confession cannot be explained by age, time, or regional specifics. People of all ages and from all places have started revealing their secrets and private matters out of a desire to be visible. The data from studies supports this situation. It has been concluded that the ages of individuals involved in the study, who are agents within the context of the confessional society, range from 28 to 53, and that deep confessions have been made public through television from all parts of Turkiye, from east to west, and north to south. Furthermore, the analysis shows that even topics that people would normally be ashamed and embarrassed to talk about with their close circle have become public in the confessional society. It has been realized that confessions are conveyed as if they were normal in these programs. It was observed that the words cheating, elopement, divorce, marketing, and the synonyms that support these meanings, which people used to feel embarrassed to say and which were included in the linguistic unit of the study, have become normalized in spoken language.

The study concludes that television has been used very effectively in turning public spaces into spaces of exposure, and that public confessions have gained legitimacy through television programs. It has become normal for people to confess their sexual problems, have children out of wedlock, cheat on their spouses, run away from home, become sexual commodities, etc., on television. Moreover, the language of sharing such situations in the media has been associated with freedom.